

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.X.10.352/2019/5.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

é dr. Csernay Krisztina előadó bíró

. Tanczos Rita bíró

A felperes: ...

...

A felperes képviselője: Dr. Horváth Ügyvédi Iroda

...

ügyintéző: dr. ... ügyvéd

Az alperes: ...

...

Az alperes képviselője: ...

...

ügyintéző: dr. ... biztos

A per tárgya: elmaradt munkabér megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.815/2019/3.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.110/2018/66.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.815/2019/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a 167.300,- (százhatvanhétezer-háromszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A közigazgatási és munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a 2014. július 18-án kelt munkaszerződés alapján állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperessel, a szám alatti ... Áruházban lévő ... könyvesboltban boltvezetői munkakörben dolgozott. A munkaszerződésben az alperes a felperes 2009. augusztus 12-től a ... Kft.-nél fennállt munkaviszonyát jogfolytonosnak ismerte el. A felperes havi alapbére 2017-ben 185.000,- forint

volt, amit az alperes 2017. február 28-ig megfizetett a részére.

- [2] Az alperes 2017. február 24-én a ... Kft.-vel 2017. március 1-től kezdődő hatállyal a ... Zrt.-től bérelt üzlethelyiségekben üzemeltetett könyvesboltokban végzett könyv kiskereskedelmi tevékenység átadás-átvételéről állapodott meg az üzletekben dolgozók továbbfoglalkoztatásával és a leltár szerinti készlet átvételével. A megállapodásban rögzített, a hatálybalépéshez szükséges bérbeadói hozzájárulást nem szerezték be.
- [3] A ... Kft. a megállapodással többek között érintett ... Zrt.-vel a könyvesboltként üzemeltetett üzlethelyiségre bérleti szerződést kötött és ott 2017. március 1-től kezdődően a munkavállalók továbbfoglalkoztatásával és a leltár szerinti készletek átvételével könyv kiskereskedelmi tevékenységet végzett.
- [4] A felperes 2017. március 1-től kezdődően munkáját ugyanazon a munkahelyen és munkakörben, változatlan munkaidőben végezte tovább, amelyért a ... Kft.-től havi 190.000,- forint összegű munkabérben részesült.
- [5] A Fővárosi Törvényszék 18. Pkf.1112/2017/19. számú végzése alapján 2017. október 31-én felszámolási eljárás indult, melyben a felperes 2017. november 23-án hitelezői igénybejelentéssel élt a 2017. március 1-től november 30-ig terjedő időszakra ki nem fizetett munkabér és kamatai iránt. Igénybejelentését az alperes munkaügyi ügyintézője által felhatalmazás nélkül kiállított, a 2017. januártól-novemberig terjedő időszakra vonatkozó hó végi kifizetési jegyzékre alapította. Az alperes ...ja a felperes alperessel fennálló munkaviszonyát 2017. december 1-jén 50 nap felmondási idővel felmondta. A ... a felperes hitelezői igényét 2018. január 31-én elutasította, egyidejűleg tájékoztatta arról, hogy igényét az 1991. évi XLIX. törvény 46. § (6) bekezdése alapján 30 napon határidőn belül munkaügyi perben érvényesítheti.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [6] A felperes a keresetében 1.673.330,- forint elmaradt munkabér és ezen összegek késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 42. § (2) bekezdés b) pontjára alapította és azt állította, hogy az alperesi munkáltató nem tett eleget a foglalkoztatási és munkabér fizetési kötelezettségének, melynek hiányában 2017. március 1. napjától a ... Kft.-vel létesített új munkaviszonyt. Vitatta, hogy a munkáltató személyében változás következett volna be és munkáltatói jogutódlásra került volna sor.
- [7] Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint a ... Kft.-vel 2017. február 24-én 2017. március 1-jei hatállyal megállapodott a könyv kiskereskedelmi tevékenység jogfolytonos folytatásáról a könyvesboltban dolgozó alkalmazottak továbbfoglalkoztatásával és a leltári könyvkészlet átvételével, amely fogamatban ment. Hivatkozott arra is, hogy a felperes eljárása joggal való visszaélésnek minősül.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [8] A Szegedi Közigazgatás és Munkaügyi Bíróság a 5.M.110/2018/66. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában a munkáltató személyében bekövetkező változást szabályozó Mt. 36. § (1) bekezdésében foglalt feltételek megvalósulását a Tanács 2001/23/EK. irányelve és az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata, valamint az ennek alapján kialakult magyar bírói gyakorlat (BH2003.435) alkalmazásával vizsgálta. A tanúvallomások alapján megállapította, hogy az alperes és a ... Kft. között a 2017. február 24-én kelt megállapodás igazoltan fogamatba ment, ennek alapján a ... Kft. a ... áruházban lévő könyvesboltot, mint gazdasági egységet 2017. március 1-ével átvette. A könyvkészletek átvételét követően a munkavállalók az átadás előtti tevékenységi kört folytatták tovább, megőrizve ezzel a gazdasági egység identitását, ekként az Európai Bíróság C-24/85. számú ügyben megfogalmazott ún. Spijkers kritériumok megvalósultak és a munkáltatói oldalon bekövetkezett alanycsere folytán végbement a munkáltató

személyében bekövetkezett változás. A felperes alperesnél fennállt munkaviszonya a ... Kft.-nél változatlan tartalommal fennmaradt, így 2017. március 1-től kezdődően a foglalkoztatási és munkabér fizetési kötelezettség is ezt a munkáltatót terhelte, amelynek eleget tett. A munkajogi jogutódlást követően az alperes már nem rendelkezhetett joghatályosan a felperes munkaviszonya megszüntetéséről és a felperest az alperestől munkabér sem illette meg.

- [9] A felperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Törvényszék a 2.Mf.20.815/2019/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes alaptalanul hivatkozott a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontjára, mivel az elsőfokú bíróság a munkajogi jogutódlás feltételei megvalósulását, mint az alperes védekezésével perbe vitt tényállítást az annak cáfolatára előterjesztett felperesi tanúk meghallgatására irányuló bizonyítási indítvány alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során szükségszerűen vizsgálta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a közigazgatási és munkaügyi bíróság a tanúk vallomásait és a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, melynek alapján a megállapított tényállás helytálló, annak módosítására, kiegészítésére nem volt szükség.
- [10] A törvényszék érvelése szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályok és az azzal összefüggően kialakult bírói gyakorlat helyes alkalmazásával és értelmezésével jutott arra a helytálló következtetésre, hogy az alperes és a ... Kft. között megvalósult az Mt. 36. § (1) bekezdésében rögzített, a gazdasági egység (anyagi vagy nem anyagi erőforrások szervezett csoportja) jogügyleten alapuló átvétele, ebből következően az átvétel időpontjában fennálló munkaviszonyból származó jogok és kötelezettségek az átadóról az átvevő munkáltatóra szálltak át. A munkáltató személyében bekövetkező változás okán a feleknek nem kellett rendelkezniük sem a munkaviszony megszüntetéséről sem az új munkaviszony létesítéséről, ezért az ezzel kapcsolatban keletkezett okiratok a munkáltatói jogutódlás vizsgálata során nem minősültek releváns bizonyítékoknak.
- [11] A törvényszék a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában rögzített felülbírálat körében megállapította, hogy a bérelt üzlethelyiségekben üzemeltetett könyvesboltokban végzett könyv kiskereskedelmi tevékenység átadás-átvétele a boltban dolgozók változatlan továbbfoglalkoztatásával és a leltár szerinti készlet átvételével 2017. március 1-jével megtörtént, mely időpontban az alperes még nem állt felszámolási eljárás hatálya alatt. Ezért alaptalanul hivatkozott a felperes az Mt. 36. § (2) bekezdés a) pontjában írtakra, mely a perbeli esetben nem volt alkalmazható, miután a munkaviszonyból származó jogok és kötelezettségek átadóról átvevő munkáltatóra való átszállása időpontjában az alperes nem állt felszámolási eljárás hatálya alatt. Mindezek alapján a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

- [12] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az alperes kereset szerinti marasztalását, valamint első, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség fizetésére történő kötelezését kérte.
- [13] Álláspontja szerint a jogerős ítélet az Mt. 36. §-ába ütközően állapította meg a munkáltatói jogutódlás megvalósulását. A jogszabály rendelkezése a gazdasági egység jogügyleten alapuló átvételét határozza meg követelményként, amellyel szemben maga az elsőfokú bíróság is azt állapította meg, hogy a ... Kft. és az alperes között 2017. február 24-én kelt megállapodás a ... Zrt. hozzájárulásának hiányában nem jött létre. Az eljáró bíróságok az Mt. 38. § (1) bekezdésébe ütközően e körben azt sem értékelték, hogy az átvevő munkáltató az átszállást követő 15 napon belül nem tett eleget tájékoztatási kötelezettségének.
- [14] A másodfokú bíróság döntése okszerűtlen és a bizonyítékokkal ellentétes volt, mivel ..., a ... Kft. ügyvezetője nyilatkozata szerint a felperes átvétele nem volt jogfolytonos, a megkötött munkaszerződés sem utalt jogutódlásra. ... tanúvallomásában szintén cáfolta a munkavállalók jogfolytonos átvételét és utalt arra is, hogy a ... Kft. működési struktúrája és a munkaköri feladatok is eltérnek az alperesétől. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján egyértelmű, hogy nem

továbbfoglalkoztatás történt, hanem az alperestől független új munkaszerződés megkötésére került sor. A tanúvallomások és az okirati bizonyítékok kellően igazolták, hogy nem egy identitását megőrző gazdasági egység átruházása történt meg, hatályos megállapodás pedig az alperes és a ... Kft. között nem jött létre.

- [15] Az EBH 2014.M.6., valamint a BH 2019.26. számú döntésekben megjelenő joggyakorlat alapján amennyiben vannak is olyan körülmények, amelyek szerint a munkáltató személyében bekövetkező változás megvalósulni látszik, azok akkor sem tekinthetők olyan kvalitásúaknak és mennyiségűeknek, amely alapján túlnyomó többséget szereznek ezen körülmények, megállapíthatóvá téve a folyamatos foglalkoztatást, a munkáltató személyében bekövetkezett változást.
- [16] A felperes érvelése szerint a munkáltató személyében bekövetkezett változás megállapításával az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmén túlterjeszkedett, mivel erre nem hivatkozott, az alperesnek ilyen érdemi ellenkérelme nem volt, mindössze annak tényére hivatkozott, azonban azt nem bizonyította. A jogerős ítélet a Pp. 265. § (1) bekezdésébe ütközően tévesen állapította meg, hogy a munkáltató személyében bekövetkezett változásról az alperes védekezésével perbe vitt tényállítás alapján járt el. A felperes e körben az elsőfokú bíróság felhívása alapján volt kénytelen bizonyítási indítványt tenni, holott a bizonyítási érdek az alperest terhelte.
- [17] A perben nem volt vitatott, hogy az alperessel fennállt munkaviszonya alapján bér nem került kifizetésre, ennek tényét az eljáró bíróságok a Pp. 266. § (1) bekezdésének megsértésével nem vették figyelembe. Az alperes a foglalkoztatási kötelezettségét elmulasztotta, munkaviszonyát nem szüntette meg, annak ellenére, hogy rendelkezésre állt, ezért munkabérre lett volna jogosult.
- [18] Az alperes ellenkérelmében idézett ...i nyilatkozat egyidejűleg említi a felperes jogfolytonos átvételét és a párhuzamos munkaviszony fennállását, ami a formál logika szabályaival ellentétes és értelemszerűen kizárja egymást. Ennek tisztázása és a valós állítás bizonyítása az alperest terhelte. Az eljáró bíróságok teljesen figyelmen kívül hagyták az azonos tényállás mellett korábban meghozott elsőfokú ítéleteket, amelyben az eljáró bíróságok az alperes terhére értékelték a saját nyilatkozatai bizonyíthatatlanságát. Kiemelte, hogy a jogfolytonos átvételt az alperes által kiállított bérjegyzékek és a munkaviszonyának felmondása is cáfolták.
- [19] A Pp. 522. § (1) bekezdése szerint a munkáltatónak kell bizonyítani a jogvita eldöntéséhez szükséges, a munkáltató működési körében keletkezett iratok tartalmát, így a perbeli esetben az alperes és a ... Kft. megállapodásának hatályosulását, amelyre nem került sor. A bíróságnak nincs hatásköre az alperes helyett hivatalból bizonyítást lefolytatni vagy a felperest erre felhívni. A másodfokú bíróság megfordította a Pp. által előírt bizonyítási érdekeket. A jogegység biztosítása érdekében indokolt lett volna a hasonló tényállás alapján meghozott ítéletek figyelembe vétele, amelyet azonban az eljáró bíróságok elmulasztottak.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [20] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [21] A felperes a felülvizsgálati kérelmében anyagi jogszabálysértésként az Mt. 36. §-át jelölte meg és azt állította, hogy az alperes és jelenlegi munkáltatója közötti megállapodás hatálybalépésének hiányában az átadó és átvevő munkáltató közötti jogügylet nem jött létre, így a munkáltató személyében bekövetkező változás nem valósult meg.
- [22] A perbeli jogkérdés elbírálása során az Mt. 36.§ (1) bekezdése alapján a gazdasági egységet, mint anyagi vagy nem anyagi erőforrások szervezett csoportját, a jogügyleten alapuló átvételt és a fennálló munkaviszonyokat kellett a munkáltatói oldalon bekövetkezett alanycsere megítélésekor érdemben értékelni, figyelemmel arra, hogy az Mt. 299.§ j) pontja a Tanács 2011/23/EK irányelvének (a továbbiakban: irányelv) való megfelelést szolgálja és az irányelv a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó európai uniós jogszabály.
- [23] A Kúria - az Európai Unió Bírósága gyakorlatát felhívva - több eseti döntésében kifejtette, annak

megállapításához, hogy a munkáltató személyében bekövetkező alanyváltozás feltétele megvalósul-e, az összes ténybeli körülményt együttesen kell figyelembe venni. Az elsőfokú bíróság ennek megítélésekor helyesen hivatkozott az Európai Bíróság C-24/85. számú ügyben lefektetett Spijkers kritériumok (ingó és ingatlan vagyontárgyak átadása, átvétele; immateriális javak (jogok) átruházása; a munkavállalók jelentős részének továbbfoglalkoztatása; az érintett gazdasági egység által s jogutódlás előtt és azt követően folytatott tevékenység hasonlósága; a gazdasági egységhez kapcsolódó ügyfélkörhöz fűződő kapcsolatok átvétele) vizsgálatára azzal, hogy önmagában e kritériumok fennállása még nem alapozza meg a munkáltató személyében bekövetkező változást (EBH2014.M.6, Mfv.I.10.156/2014.).

- [24] Erre figyelemmel az eljáró bíróságok helytállóan értékelték az átadó és átvevő munkáltató azonos - könyv kiskereskedelmi - tevékenységét, a leltári készlet átvételét, a munkavállalók azonos, illetve hasonló munkakörben, változatlan alapbérrel történő továbbfoglalkoztatását, amely akkor is megvalósította a munkáltató személyében bekövetkező, az Mt. 36. §-ának megfelelő változást, ha az átvevő munkáltató e körben a jogszabályi előírásoknak, így az Mt. 38.§-ának megfelelő tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget. Az irányelv és az annak belső jogban történő átültetését szolgáló munkajogi rendelkezés célja ugyanis a munkavállalók munkáltatói alanyváltozás esetén történő védelme, amely ekként - a feltételek megvalósulása esetén - akkor is megvalósul, ha az átvevő munkáltató nem ennek szándékával folytatta az átadó korábbi gazdasági tevékenységét.
- [25] A felperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozatlanul hivatkozott az alperes és az átvevő munkáltató közötti megállapodás hatálytalanságára, mivel az irányelv alkalmazhatóságához nincs szükség az átadó és átvevő munkáltató közvetlen szerződéses kapcsolatára C-200/16 Securitas-ügy, C-171/94 és C-172/94 Merckx és Neuhuys ügy C-472/16 ügy). A munkáltató személyében bekövetkező változás esetében az átadás-átvétel háromoldalú ügylettel, a gazdasági egység feletti hatalomváltással megvalósulhat, ami által a munkavállalók irányítására jogosult munkáltató személye megváltozik (BH2019.26.).
- [26] A perbeli esetben az azonos tevékenységet folytató gazdasági egység - könyves bolt - átvétele a ... Zrt-n keresztül valósult meg akként, hogy e gazdasági társaság ugyanarra a tevékenységre az alperes helyett az átvevő ... Kft-vel kötött bérleti szerződést, ezáltal a gazdasági egység a működés tényleges folytatásával megőrizte identitását, amely a munkaviszonyok folyamatosságát tekintve az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatában döntő tényezőnek minősül (C-160/14. számú ügy 25.pont).
- [27] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 265. §-ának megsértését is kifogásolta és azt állította, hogy az eljáró bíróságok a keresetén túlterjeszkedve állapították meg a munkáltató személyében bekövetkező változást és a bizonyítási érdek jogszabályi előírása ellenére hívták fel e körben a bizonyítási indítványok előterjesztésére.
- [28] A törvényszék a jogerős ítéletében helytállóan állapította meg, hogy az alperes - jogerős ítéletben részletezett - írásban tett nyilatkozatai alapján perbe vitt, az Mt. 36.§-ában foglaltak megvalósulását az elsőfokú bíróság alappal vizsgálta, minthogy a kereseti kérelemben előterjesztett elmaradt munkabér iránti igény szempontjából perdöntő kérdésnek minősült a munkáltató személyének meghatározása. Minthogy a perben rendelkezésre álló bizonyítékok az Mt. 36.§ (1) bekezdésében írt törvényi tényállás megvalósulását alátámasztották, az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül adott lehetőséget a felperes részére az annak cáfolatát igazoló bizonyítási indítványok előterjesztésére.
- [29] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424.§ (1) bekezdése alapján hatályában fenntartja.

Záró rész

- [30] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő, felülvizsgálati perköltséget nem igényelt, ezért arról a Kúriának rendelkezni nem kellett.
- [31] A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, erre tekintettel a Pp. 21. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az 1.673.330,- forint pertárgy érték alapján felmerült, az illetékekről

- szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdése szerinti mértékű illetéket helyette az állam viseli.
- [32] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) korm. rendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [33] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja kizárja.

, 2020. május 6.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr.
Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő